

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 15.9.2021
COM(2021) 573 final

ANNEX 1

Poročilo o fazi sooblikovanja

PRILOGA

k

**sporočilu Evropske komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Ekonomsko-socialnemu
odboru in Odboru regij**

Novi evropski Bauhaus : lepo, trajnostno, skupaj

Kazalo

POROČILO O FAZI SOOBLIKOVANJA

1.	Časovnica faze sooblikovanja.....	2
2.	Najpomembnejša načela:	3
2.1.	Vrednote so na prvem mestu	3
2.2.	Črpanje navdiha iz obstoječih projektov in zamisli.....	4
2.3.	Širitev pogovorov kot ključno orodje	4
2.4.	Rast skupnosti	5
2.4.1.	Partnerji	5
2.4.2.	Okrogla miza na visoki ravni	5
3.	Metodologija in orodja	5
3.1.	Spletno mesto novega evropskega Bauhauza kot orodje za začetno sodelovanje	5
3.1.1.	Zbiralnik kratkih zgodb	6
3.1.2.	Zbiralnik prispevkov v prosti obliki.....	6
3.1.3.	Zbiranje pogovorov	6
3.2.	Analiza podatkov: splošni pristop	6
3.2.1.	Načela.....	6
3.2.2.	Omogočevalni dejavniki in razponi: matrika	7
4.	Dejavnosti in ugotovitve	7
4.1.	Dejavnosti	7
4.2.	Obveščanje.....	11
4.2.1.	Digitalno obveščanje	11
4.2.2.	Uradni partnerji novega evropskega Bauhauza	11
4.2.3.	Zbrane zgodbe.....	13
4.2.4.	Ravnovesje na geografski in sektorski ravni	13
4.3.	Ugotovitve.....	14
5.	Nastajajoče osi	16
5.1.	Obujanje vezi z naravo	16
5.2.	Povrnitev občutka pripadnosti.....	19
5.3.	Prednostna obravnava krajev in ljudi, ki to najbolj potrebujejo.....	20
5.4.	Potreba po dolgoročnem in celostnem razmišljanju v industrijskem ekosistemu, ki temelji na življenjskih ciklih.....	21
6.	Zamisli za ukrepanje.....	22
6.1.	Pomen manjših posegov	23
6.2.	Delo na več ravneh hkrati	23
6.3.	Delo z naddisciplinarnostjo za celosten pristop.....	23
6.4.	Participativni pristop kot izhodišče.....	23

6.5.	Inovacije, ki presegajo spodbujanje novih tehnologij.....	23
6.6.	Med preteklostjo in sedanjostjo	24
6.7.	Nove oblike financiranja	24
7.	VII. Zaključek in naslednji koraki	24

POROČILO O FAZI SOOBLIKOVANJA

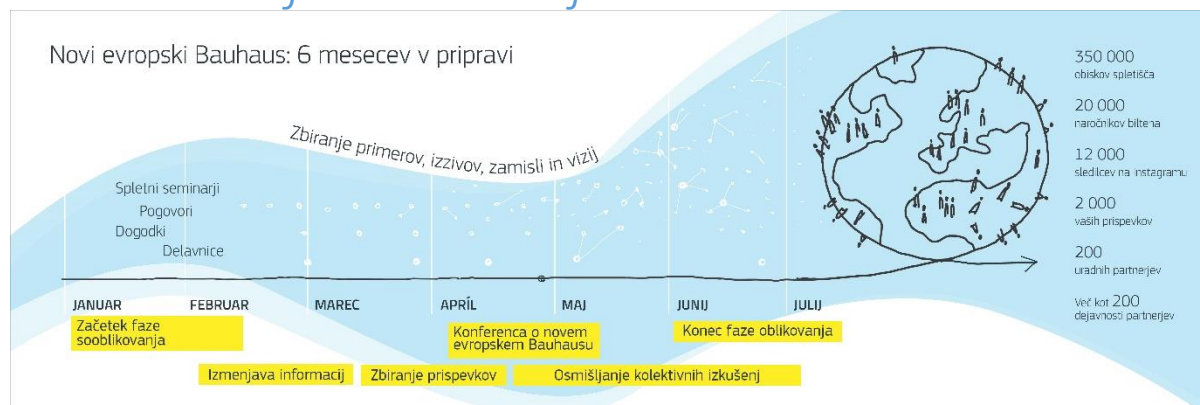
Komisija je za pobudo novega evropskega Bauhauza izbrala neobičajen pristop: projekt je zasnovala od spodaj navzgor in ga osnovala na sodelovanju in vključevanju. Potem ko je predsednica Komisije Ursula von der Leyen septembra 2020¹ začela projekt, je Komisija prisluhnila vsem zainteresiranim in jim dala priložnost, da izmenjajo zamisli, primere, vizije in izzive, ki jih je treba upoštevati pri projektu.

Ta priloga vsebuje poročilo o fazi sooblikovanja, s katero je oblikovan koncept novega evropskega Bauhauza, ki je bil danes predstavljen v sporočilu Komisije. Komisija je v šestih mesecih obsežno sodelovala z državljani, strokovnjaki in organizacijami ter na podlagi tega določila ključne izzive in zamisli, ki bodo kratkoročno in dolgoročno usmerjali novi evropski Bauhaus.

Skupno je bilo opravljenih več kot 200 večdisciplinarnih pogovorov, več kot 2 000 sodelujočih pa je na spletnem mestu novega evropskega Bauhauza neposredno delilo svoje zamisli, izzive in vizije. Pobudo je na Instagramu tako ali drugače spremljalo približno 12 000 ljudi, konferenco o novem evropskem Bauhausu pa si je na spletu ogledalo več kot 8 500 gledalcev². V tej fazi je bila podpora tako uradnih partnerjev za novi evropski Bauhaus kot članov okrogle mize na visoki ravni bistvenega pomena, saj so aktivirali svoje mreže in spodbujali nove pogovore.

V tem dokumentu so povzeti ključni izsledki faze sooblikovanja. Opisane so tudi uporabljene metode in orodja.

1. Časovnica faze sooblikovanja

- **Od januarja do sredine februarja:** uradni začetek pobude 18. januarja 2021 s predstavitvijo namenskega spletnega mesta. Oblikovanje strategije za začetek pogovorov o pobudi (informativni spletni seminarji, poziv k sodelovanju partnerjev, vzpostavljanje stikov z mrežami). Izbira članov okrogle mize na visoki ravni.

¹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sl/SPEECH_20_1655.

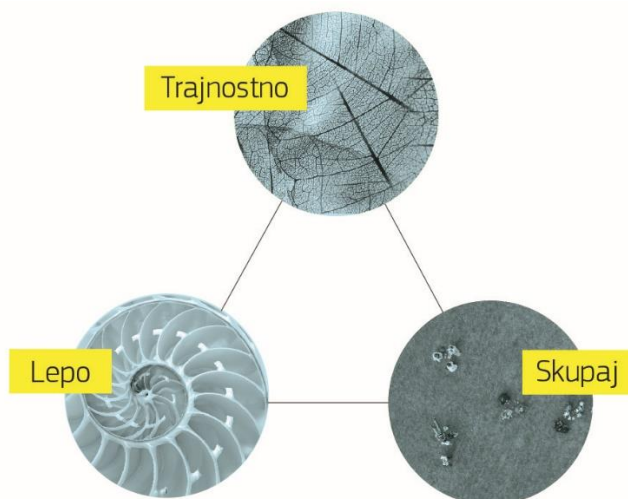
² https://europa.eu/new-european-bauhaus/co-design/conference_en.

- **Od sredine februarja do sredine marca:** tedenski spletni seminarji in delavnice za krepitev sodelovanja med organizacijami in skupnostmi; Okrogla miza na visoki ravni je oblikovana. Izbrana je prva skupina partnerjev.
- **Od sredine marca do sredine aprila:** začetek preverjanja prejetih prispevkov: luščenje trendov, ključnih tem in izzivov iz zbranih prispevkov; organiziranje konference o novem evropskem Bauhausu (22.–23. april). Prva srečanja okrogle mize na visoki ravni; dejavnosti partnerskih organizacij.
- **Sredina aprila do konca junija:** zbiranje in preverjanje prispevkov. Okrogla miza na visoki ravni se sestane vsaka dva tedna. Vsak teden je izbrana nova skupina partnerjev. Prvi rezultati, ki izhajajo iz ovrednotenja prispevkov na spletnem mestu, se izmenjujejo, obravnavajo, preskušajo in bogatijo na številnih dogodkih, ki jih organizirajo partnerji in drugi neodvisni deležniki.
- **Konec junija:** zaključek faze sooblikovanja.

2. Najpomembnejša načela:

2.1. Vrednote so na prvem mestu

Novi evropski Bauhaus se že od začetka povezuje s tremi temeljnimi vrednotami – estetiko, trajnostnostjo in vključevanjem –, usmerjen pa je zlasti v življenjske prostore in življenjski slog. Cilj, da bi zeleni dogovor postal kulturna, pozitivna in oprijemljiva izkušnja, osredotočena na človeka, temelji prav na tem sklopu vrednot.

Faza sooblikovanja, ki izhaja iz trikotnika lepo – trajnostno – skupaj, je želela odgovoriti na sklop ključnih vprašanj:

- Kaj ljudem pomenijo pojmi estetika, trajnostnost in vključevanje z vidika bivanjskih okolij ter oblik bivanja?
- Kateri so najbolj pereči izzivi, s katerimi se soočajo državljani v zvezi s svojim bivanjskim okoljem?
- Katere konkretne zamisli bi lahko podprle gibanje novega evropskega Bauhauusa?
- Kakšni bi morali biti končni obseg in glavne prednostne naloge pobude novega evropskega Bauhauusa?

2.2. Črpanje navdiha iz obstoječih projektov in zamisli

Številne dobre pobude, v katerih se prepletajo trajnostnost, vključevanje in estetika, že obstajajo. To velja za trajnostno arhitekturo, kot sta to dokazala dobitnika nagrade Pritzker za leto 2021³, ki sta jo prejela za preoblikovanje socialnih stanovanjskih blokov v Bordeauxu⁴. Odraža se tudi na primer v vse večjem številu vrtov v lokalnih skupnostih, s katerimi sosedje sodelujejo pri preoblikovanju javnih zelenih površin, ali s kulturnimi festivali, na katerih z umetnostjo ozaveščajo o okoljskih vprašanjih.

Da bi spodbudili tiste, ki se že ukvarjajo z razsežnostmi novega evropskega Bauhausa, cenili njihove projekte in črpali iz njihovih zamisli, je bila faza sooblikovanja med drugim usmerjena v obstoječe projekte, ki lahko služijo za navdih pobudi. Skupno je bilo prek spletne strani prejetih približno 1 800 primerov.

Priznanja za novi evropski Bauhaus⁵ za leto 2021 so ta pristop okrepila.

Opredeljenih je bilo deset različnih kategorij, da bi zajeli raznolikost razsežnosti, ki so pomembne za novi evropski Bauhaus. V vsaki kategoriji je bila podeljena posebna nagrada za mlajšo generacijo:

1. tehnike, materiali in postopki za gradnjo ter projektiranje;
2. stavbe, prenovljene v duhu krožnosti;
3. rešitve za sorazvoj grajenega okolja in narave;
4. prenovljena mestna in podeželska območja;
5. proizvodi in življenjski slog;
6. ohranjena in preoblikovana kulturna dediščina;
7. preoblikovana okolja za srečanja in izmenjavo;
8. aktiviranje kulture, umetnosti in skupnosti;
9. modularne, prilagodljive in mobilne rešitve bivanja;
10. interdisciplinarni izobraževalni modeli.

Odziv je bil izjemen, saj je bilo v enomesečnem roku prejetih več kot 2 000 prijav iz vse EU. Izbirni postopek je bil participativen in je vključeval javno glasovanje in oceno, ki so jo podali uradni partnerji novega evropskega Bauhausa. Končni zmagovalci bodo razglašeni 16. septembra na slovesni podelitvi priznanj v Bruslju.

2.3. Širitev pogovorov kot ključno orodje

Kot nas učijo druženje za jedilno mizo in sestanki v pisarni, se najboljše zamisli porodijo v pogovoru. Ti pogovori so toliko boljši, ko se jih udeležijo ljudje iz različnih okolij in z različnimi mnenji. Zato so bili pogovori na različnih ravneh ključno orodje za fazo sooblikovanja.

Poudarek je bil na prizadevanju za sodelovanje različnih sektorjev, institucionalnih akterjev ali karseda raznolikih skupin, da bi presegli ustaljene mehurčke in vzpostavili nove povezave na podlagi sodelovanja za doseganje skupnih ciljev.

Komisija je te pogovore podprla z naborom orodij, ki je na voljo na spletnem mestu, in s sodelovanjem v njih.

Pogovori so zajemali pogovore na lokalni ravni ter pogovore v organizaciji nacionalnih oblasti in vseevropskih pobud. Rezultati teh pogovorov so bili predloženi Komisiji.

³ Anne Lacaton in Jean-Philippe Vassal sta prejela nagrado Pritzker za arhitekturo za leto 2021 v čast njenemu delu na področju prenove obstoječih stavb.

⁴ Podrobnosti so na voljo na spletnem mestu EUMiesAward.

⁵ https://europa.eu/new-european-bauhaus/2021-prizes_sl.

Aprila je Komisija organizirala pogovor na svetovni ravni: konferenco o novem evropskem Bauhausu, in sicer hibridni dogodek z več kot 40 mednarodnimi govorniki in posredniki. Konferenco je spremljalo več kot 8 500 gledalcev iz 85 držav. Za ploden dialog med udeleženci je poskrbelo več okroglih miz in osem delavnic. Rezultati delavnic so bili zbrani med srečanji in vključeni v ovrednotenje.

2.4. Rast skupnosti

Novi evropski Bauhaus temelji na rastoči skupnosti in dveh ukrepih, ki naj bi navdihnili gibanje: razpisu za uradne partnerje in okrogli mizi na visoki ravni.

2.4.1. Partnerji

Od začetka faze sooblikovanja je Komisija na spletnem mestu objavila razpis za uradne partnerje novega evropskega Bauhausu.

Uradni partnerji so neprofitne organizacije, ki zagovarjajo vrednote novega evropskega Bauhausu in so predlagale konkretne ukrepe v podporo njegovemu nadaljnjemu razvoju ter izvajanju, na primer dogodke, poročila in pogovore.

Začeni s prvo skupino 20 partnerjev 25. marca je skupnost uradnih partnerjev do konca faze sooblikovanja presegla 200 članov. Razpis za partnerje bo ostal odprt v celotni fazi izvajanja in tako skupnosti pomagal rasti⁶.

2.4.2. Okrogla miza na visoki ravni

Iz začetne skupine skoraj 80 strokovnjakov, ki jih je Komisija določila za okroglo mizo na visoki ravni za to pobudo, je bilo zaradi osebnih izkušenj in strokovnega znanja v zvezi z različnimi razsežnostmi novega evropskega Bauhausu izbranih 18 članov⁷. Ti člani ne zastopajo organizacij ali držav. V izbirnem postopku je bila posebna pozornost namenjena enakopravni teritorialni in sektorski zastopanosti ter zastopanosti spolov.

Okrogla miza na visoki ravni je namenjena izmenjavi in izražanju zamisli o ključnih temah, inovativnih zamislih in izzivih. Člani so si zamisli redno izmenjevali s predsednico in obema vodilnima komisarjema ter sodelovali na več delavnicah. Delovali so tudi kot ambasadorji v skupnostih in bili aktivni v svojih mrežah, da bi širili pogovore in zbirali spoznanja v svojih državah in širše.

Člani okrogle mize na visoki ravni so na podlagi svojih izmenjav predstavili svojo vizijo in zamisli za ukrepanje v konceptualnem dokumentu⁸.

3. Metodologija in orodja

3.1. Spletno mesto novega evropskega Bauhausu kot orodje za začetno sodelovanje

Glede na omejitve, ki jih je povzročila pandemija, je zagotavljanje neposrednega dostopa javnosti do faze sooblikovanja pomenilo, da je bilo treba vzpostaviti digitalno platformo, na kateri so ljudje zlahka izmenjevali svoje zamisli in izkušnje. Spletno mesto je od vzpostavitve 18. januarja 2021 ponujalo dve glavni točki za prispevke: eno za zbiranje kratkih zgodb, drugo pa za prispevke v prosti obliki.

⁶ https://europa.eu/new-european-bauhaus/partners-0/partners_en.

⁷ https://europa.eu/new-european-bauhaus/about/high-level-roundtable_en.

⁸ https://europa.eu/new-european-bauhaus/high-level-roundtable-visions_en.

3.1.1. Zbiralnik kratkih zgodb

Ta točka je bila zasnovana za zbiranje kratkih objav (v povprečju približno 2 000 znakov). Deliti jih je bilo mogoče po treh ločenih kanalih, od katerih je vsak obravnaval drugo razsežnost:

- **obstoječi primeri in projekti:** kaj je že bilo uresničeno in razvito;
- **vizije in zamisli:** še neizvedeni projektni predlogi.
- **izzivi:** želje in potrebe državljanov.

Some examples of short stories:

Respecting the planet while helping people in need

A shelter in Jankowice designed for homeless people who are too unwell for night shelters, but too healthy for public healthcare. For them, the single-storey building hidden behind old trees is a home with shared spaces, private areas, and is accessible by design. Ecological materials and installations, as well as re-using materials for the interior elements, ensure the sustainability of the building.

Educating kids towards responsible citizenship and sustainability

Empowering and educate children to become engaged in sustainability, democracy and Global Goals. By teaching kids how cities are planned and engaging with their creativity, a one-year long programme for 5th graders resulted in them envisioning and presenting their Sustainable Dream City in class.

A sustainable health centre improving the morale of patients and staff

The expansion of an Out-of-Hospital Emergency Care Centre in A Coruña, Spain was made by constructing a wooden building with natural materials, a prominent level of prefabrication and low energy consumption. The building approaches a net-zero consumption, integrates vegetation and natural light into the surroundings and has proven to be beneficial for the patients.

Upcycling bricks and ceramic tiles to create new construction materials

A project about the reincarnation of building materials based on the care and appreciation for their inherent values. Upcycling Construction and Demolition Waste (CDW) in the form of bricks and ceramic tiles from Barcelona creates new materials for the circular economy and reflects the architectural identity and history of the colourful streets of the city.

3.1.2. Zbiralnik prispevkov v prosti obliki

Na dodatni točki je bilo mogoče ob predložitvi prispevka izpolniti obrazec s štirimi vprašanji odprtega tipa, ki je dopolnjeval prispevek v okviru pobude novega evropskega Bauhauusa.

3.1.3. Zbiranje pogovorov

V celotni fazi sooblikovanja so bili organizirani številni pogovori o pobudi novega evropskega Bauhauusa. Zlasti v prvih tednih je Komisija organizirala več deset „**zagonskih srečanj**“, da bi **spodbudili sodelovanje med določenimi mrežami**. Medtem ko je skupina za novi evropski Bauhaus pozorno spremljala in oblikovala prva srečanja, **se je teden za tednom samo od sebe zvrstilo vse več dogodkov**, zlasti po aprilski konferenci o novem evropskem Bauhausu. V številnih primerih so organizatorji dogodkov rezultate pogovorov delili na spletnem mestu.

3.2. Analiza podatkov: splošni pristop

3.2.1. Načela

Faza sooblikovanja in zlasti dejavnosti, povezane s zbiranjem prispevkov, so temeljile na več ključnih načelih.

3.2.1.1. Preglednost

Da bo proces popolnoma odprt in participativen, mora biti dosledno pregleden. To načelo je bilo upoštevano na celotnem spletnem mestu novega evropskega Bauhauusa, na katerem je poleg

temeljnih povezav do orodij za sodelovanje mogoče najti še informacije o okrogli mizi na visoki ravni, partnerjih in koledarju za spremljanje glavnih dogodkov v zvezi s pobudo. Vsi prispevki so bili po zaslugi razvoja sistema za vizualizacijo postopoma dani na voljo javnosti⁹. S tem orodjem in njegovimi možnostmi za raziskovanje ima vsak zainteresirani uporabnik ali organizacija možnost, da izvede lastno ovrednotenje in analizo.

3.2.1.2. *Raznolikost in enako obravnavanje*

Profili sodelujočih so resnično raznoliki, od kratkih pričevanj do dolgih povzetkov vrste dogodkov in esejev, dokumentov o stališčih ali raziskovalnih člankov. **Kljub različni zapletenosti, ubeseditvi in dolžini je bilo pomembno vsako objavo pregledati z enako mero pozornosti.**

3.2.1.3. *Povezovanje v sklope*

Druge temeljna točka, ki je vplivala na pregled, je bilo načelo, da naj se **prispevki ne opredeljujejo na silo v vnaprej določene kategorije** in nato nadaljuje s količinskim pristopom, ki bi analizo omejil na *število objav, ki govorijo o določeni temi*.

Metodo smo nenehno prilagajali glede na postopoma zbrano **vsebino**, zgodbe in zamisli pa smo združili v različne sklope tem in vprašanj, na katere bi lahko odgovorile.

Po opredelitvi posebnih trendov je bilo ključno, da ne izgubimo posameznih glasov v velikih številkah in da **posebej pozorno ovrednotimo edinstvene objave**, kar deluje kot protiutež velikim skupinam podobnih prispevkov.

3.2.2. *Omogočitelji dejavniki in razponi: matrika*

Poleg opredelitve trendov in edinstvenih objav je bil cilj povezovanja v sklope tudi opredeliti **sklop omogočiteljev dejavnikov**, tj. **tipologijo sredstev, potrebnih za podporo** pri preoblikovanju (mreže, kultura, izobraževanje, raziskave, infrastruktura, okolja, tehnologija, politike in regulativni okvir, strategije in programi). Seznam omogočiteljev dejavnikov je bil kombiniran z **ravnmi uporabe**, začnši z lokalno razsežnostjo in postopnim večanjem do svetovnega okvira (stavbe, soseske, vasi in mesta, regije, države, Evropa, svet in več).

Združevanje omogočiteljev dejavnikov in ravni v matriko je bil pomemben mejnik pri povezovanju splošnih trendov v zvezi s težnjami s konkretnjšimi zamislimi o tem, kako doseči napredek v smeri želenih preoblikovanj.

4. *Dejavnosti in ugotovitve*

4.1. *Dejavnosti*

Dejavnosti, ki so potekale, so bile zelo pestre in raznovrstne. Komisija ni nadzirala dejavnosti, ki so jih predlagale druge organizacije, saj je želela, da bi bili pogovori čim bolj vključujoči in odprti. V tem dokumentu je nemogoče navesti vse organizacije in dejavnosti. Primeri so le drobec celote.

Dosežen je bil širok razpon občinstva: od arhitektov do znanstvenikov, od organizacij za socialna stanovanja do industrijskih sektorjev in od otrok ter študentov umetnosti do javnih organov.

Lokalne organizacije civilne družbe so se povezale in organizirale svoje dogodke v svoji soseski ali regiji (Galicija v Španiji, Gdynia na Poljskem). V drugih primerih so se partnerji obrnili na svoje evropske mreže in oblikovali **vseevropske pogovore** o določeni temi (Housing Europe¹⁰, Urad evropskih združenj za oblikovanje (BEDA)¹¹, IFLA Europe (Mednarodna zveza krajinskih arhitektov),

⁹ https://europa.eu/new-european-bauhaus/co-design/co-designing-new-european-bauhaus-0_en.

¹⁰ <https://www.housingeurope.eu/blog-1558/the-new-european-bauhaus>.

¹¹ <https://www.beda.org/news/new-european-bauhaus/>.

New European Bauhaus Collective¹², Europeana¹³, Europa Nostra¹⁴, Triennale Milano¹⁵, Wood4Bauhaus Alliance¹⁶).

V nekaterih državah članicah so pobudo sprejeli **nacionalni akterji ali ministrstva** (Švedska, Danska, Španija, Litva, Nemčija, Slovenija, Estonija, Italija in druge). Druga mesta in države članice so se obrnile

¹² <https://www.ace-cae.eu/activities/new-european-bauhaus-collective-nebc/>.

¹³ <https://pro.europeana.eu/page/new-european-bauhaus>.

¹⁴ <https://www.europanostra.org/cultural-heritage-as-an-integral-dimension-of-the-new-european-bauhaus-initiative/>.

¹⁵ <https://triennale.org/bauhaus>.

¹⁶ <https://wood4bauhaus.eu/>.

tudi na somišljenike v sosednjih državah, da bi organizirale **regionalne pogovore** (nordijski Bauhaus¹⁷, Bauhaus morij¹⁸ ali Novi evropski Bauhaus se širi na jug, tj. platforma, ki združuje oddelke za arhitekturo na šestih univerzah¹⁹).

¹⁷ <https://www.nordicbauhaus.eu/#/page=1>.

Uradni partnerji in člani okrogle mize na visoki ravni za novi evropski Bauhaus so imeli pri teh pobudah zelo pogosto ključno vlogo.

Novi evropski Bauhaus je spodbudil razvoj številnih **dejavnosti, ki vključujejo otroke in mlade**, pogosto z namenom vključiti njihovo ustvarjalnost v fazo sooblikovanja. Bavarsko deželno ministrstvo za stanovanja, gradbeništvo in promet je na primer razpisalo natečaj za otroke, mlajše od 14 let, in jih pozvalo, da jim pošljejo sliko, s katero bi navdahnili prihodnost gradnje domov in skupnega bivanja. Podoben natečaj je organiziralo saško deželno ministrstvo za pravosodje in demokracijo, Evropo in enakost, in sicer v sodelovanju z mestom Chemnitz ter deželnim uradom za šolstvo in izobraževanje, na tem natečaju pa so lahko mladi, stari od 14 do 18 let, osvojili nagrado za najboljšo vizijo prihodnosti, upodobljeno z risbami, slikami, grafikami, kipi ali modeli.

Finska kulturna platforma Arkki je organizirala umetniški natečaj za razmislek o pobudi novega evropskega Bauhauusa, neprofitna organizacija iz Litve, Architektūros Fondas, pa bo v sedmih manjših mestih po vsej državi organizirala petdnevne delavnice za izboljšanje razumevanja življenjskega okolja med mladimi, spodbujanje ustvarjalnosti in krepitev občutka osebne odgovornosti.

Novi evropski Bauhaus je sprožil veliko zanimanja tudi v **industriji**. Več panožnih organizacij se je prijavilo kot partnerji za novi evropski Bauhaus in organizirajo dogodke in delavnice (npr. nemški svet za modo, fundacija LafargeHolcim in pobuda za beton). Evropska lesna industrija je ustanovila navezo Wood4Bauhaus, kar je prvi primer, da sektor skuša združiti moči v skupnem projektu. Evropska okrogla miza za industrijo je organizirala dve srečanji o novem evropskem Bauhausu, ki sta se osredotočali predvsem na gradbeni sektor. Pogovorom se je pridružila skupnost za obnovljive vire energije in v proces vnesla zanimiva spoznanja.

Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo je aktiviral svoj ekosistem partnerjev po vsej EU, da bi povečal ozaveščenost o novem evropskem Bauhausu in soustvarjal meddisciplinarne dejavnosti v mestih in na podežlju o temah, kot je zeleni prehod, prek arhitekturnih, kulturnih in zgodovinskih lokacij, krožnost in odpornost mest ter splošna mobilnost kot ključen omogočilen dejavnik za socialno vključevanje.

V fazi sooblikovanja so dejavno sodelovale **nacionalne vlade** in **regionalni subjekti**. Špansko ministrstvo za promet, mobilnost in agendo za mesta je na primer organiziralo konferenco za preučitev vloge, ki jo lahko ima Španija pri opredeljevanju in izvajanju novega evropskega Bauhauusa, ter začelo dialog z institucijami in izmenjavo izkušenj med ustreznimi projekti ter akterji. Podoben primer je „Nordic Bauhaus“, v okviru katerega je več kot 1 600 ljudi iz različnih nordijskih držav pod vodstvom finskega ministrstva za okolje razpravljalo o pomembnih temah za nordijsko podnebje, navdih pa so črpali iz tradicionalnih lokalnih mest z lesenimi stavbami in nordijskega modela države blaginje. V Nemčiji je ministrstvo za notranje zadeve organiziralo delavnico, s katero je zbralo prispevke različnih akterjev na terenu. V Litvi je ministrstvo za okolje skupaj z ministrstvom za kulturo organiziralo nacionalno razpravo o novem evropskem Bauhausu.

Novi evropski Bauhaus je sprožil veliko zanimanja v **Evropskem parlamentu**: Odbor za kulturo in izobraževanje in Odbor za industrijo, raziskave in energetiko sta organizirala vrsto dogodkov v zvezi z Bauhausom, od neformalnih izmenjav s Komisijo do uradnih predstavitev s strokovnjaki iz različnih držav članic²⁰. Ustanovljena je bila medstrankarska in medodborna prijateljska skupina, ki odraža celostni pristop novega evropskega Bauhauusa in združuje več kot 30 poslancev Evropskega

¹⁸ <https://bauhaus-mar.pt/en/>.

¹⁹ V Atenah, Zagrebu, Valencii, Portu, Bologni in Toulousu.

²⁰ <http://www.eu-smart.community/index.html>.

parlamenta. Sodelovali so s svojimi prispevki v fazi sooblikovanja in organizirali javni dogodek s civilno družbo.

Odbor regij je organiziral pogovor med župani evropskih prestolnic kulture in evropskih prestolnic inovacij ter svojimi člani, ki ga je podprla in v njem sodelovala tudi Komisija.

Evropska komisija je organizirala vrsto spletnih seminarjev za obveščanje različnih skupnosti in zbiranje prispevkov za **konferenco o novem evropskem Bauhausu**²¹. Različne službe Komisije, ki se ukvarjajo z nekaterimi vidiki novega evropskega Bauhauusa, so se obrnile na svoje skupnosti ter organizirale delavnice in dogodke, na primer s predstavniki mladih ali predstavniki premogovniških regij, da bi preučili, kako lahko novi evropski Bauhaus po njihovem mnenju pomaga pri prehodu.

V središču večine pogovorov in dogodkov je bilo evropsko občinstvo. Dejavnosti pa so potekale tudi zunaj EU, na primer v Turčiji, Južni Ameriki in ZDA. Komisija se je namenoma odločila, da v okroglo mizo na visoki ravni vključi ljudi, ki niso iz Evrope, s čimer je izpostavila globalne ambicije projekta. Poleg tega je več partnerjev zunaj Evrope organiziralo dogodke, na katerih so se povezali z evropskimi kolegi.

4.2. Obveščanje

4.2.1. Digitalno obveščanje

Ključna načela strategije obveščanja so odprtost, vključevanje in soustvarjanje z vsebino, ki temelji na zgodbah, ki jih pripovedujejo ljudje. Vizualna podoba je bila zelo lahkotna, v njenem središču pa so bile risbe. Cilj je bil ljudem omogočiti, da prevzamejo odgovornost za ta koncept in so ustvarjalni.

Od januarja 2021 je kampanja dosegla in pritegnila precejšnje občinstvo po vsej Evropi:

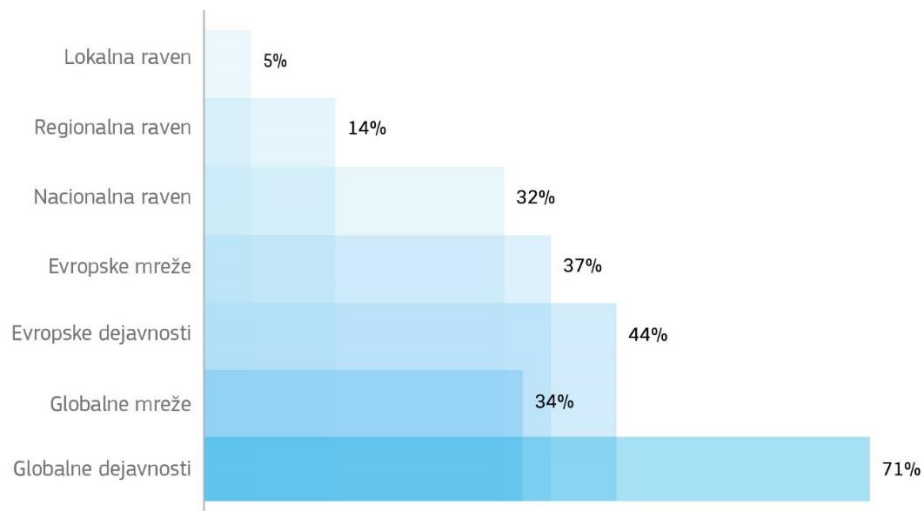
- Instagram: račun (ki je bil zaradi svojega vizualnega značaja izbran kot glavna komunikacijska platforma) je pridobil več kot 12 000 sledilcev.
- Twitter: tudi brez namenskega računa na Twitterju so pogovori z oznako #NewEuropeanBauhaus ustvarili približno 23 000 odzivov.
- Na uradnem spletnem mestu je bilo zabeleženih več kot 350 000 obiskov.
- Na novice se je naročilo več kot 20 000 oseb.
- Aktivirana je bila stran na platformi Pinterest.
- Spletnih seminarjev se je udeležilo 4 300 oseb.

4.2.2. Uradni partnerji novega evropskega Bauhauusa

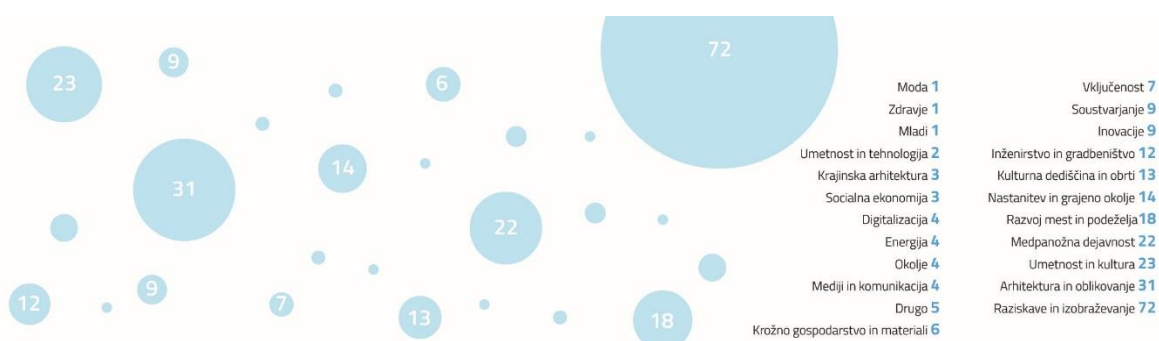
Do konca faze oblikovanja je 750 subjektov vložilo prijave za uradno partnerstvo, 270 pa je bilo odobrenih in objavljenih na spletni strani.

Skupnost uradnih partnerjev je navezala stike, ki segajo od organizacij, ki delujejo na lokalni ravni, do mrež na ravni EU, ki vključujejo več subjektov. Skupni doseg organizacij, ki so do zdaj postale uradni partnerji, je ocenjen na več milijonov.

²¹ https://europa.eu/new-european-bauhaus/co-design/conference_en.

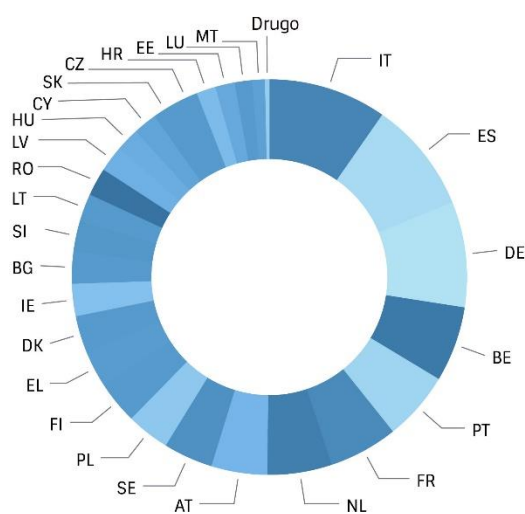

(Mreže pomenijo partnerske organizacije, ki imajo člane v različnih državah, dejavnosti pa partnerje s sedežem v zgolj eni državi, ki razvijajo nekatere dejavnosti v drugih državah.)

Partnerji so iz izredno raznolikih sektorjev in strokovnih področij.

Skupnost ima partnerje v večini držav članic, 36 odstotkov partnerjev pa predstavljajo mednarodne mreže s člani v več državah članicah in zunaj njih, kar še krepi geografski doseg in teritorialno ravnovesje.

Geografska porazdelitev partnerjev, vključno s pokritostjo mrež

4.2.3. Zbrane zgodbe

4.2.3.1. Zbiralnik kratkih zgodb

Zbiralnik kratkih zgodb je zbral skupno 1 800 prispevkov. Med njimi so bile dolge razlage raziskav, pa tudi kratki zapisi o idiličnih krajih, spominih ali določenih stavbah oziroma tehnikah.

Število prispevkov: primeri (1 145), zamisli (452), izzivi (167).

4.2.3.2. Zbiralnik prispevkov v prosti obliki

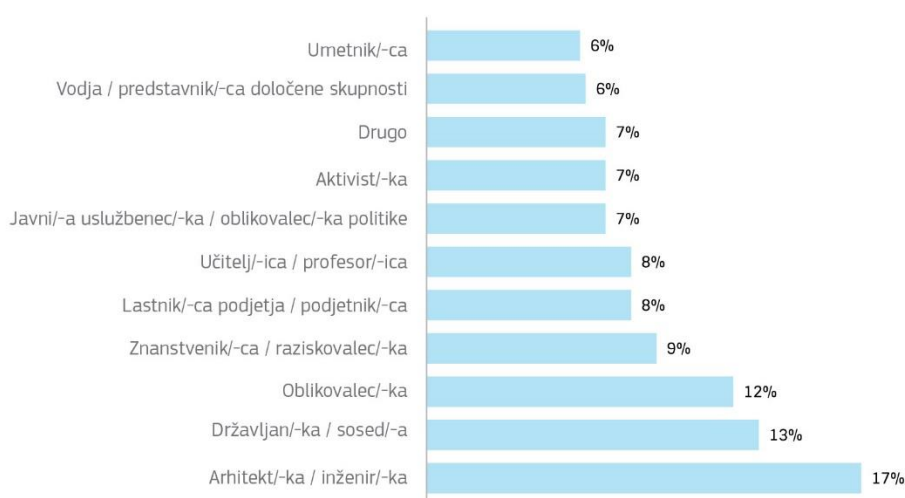
Prek zbiralnika prispevkov v prosti obliki je bilo oddanih približno 200 prispevkov. Ta točka je dosegla širok nabor udeležencev: strokovnjake, raziskovalce in raziskovalne skupine, zasebna podjetja, šole in univerze, kulturne organizacije, vladne in nevladne organizacije, regionalne in nacionalne agencije, mreže in središča. Med skupinami in združenji, ki so predložili svoje prispevke, se razlikuje tudi njihov obseg delovanja, ki sega od lokalne do mednarodne in svetovne ravni.

4.2.4. Ravnovesje na geografski in sektorski ravni

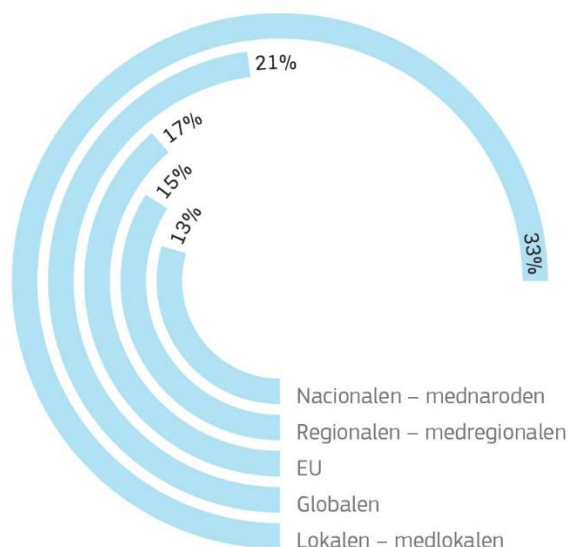
Komisija je posebno pozornost namenila ravnovesju na geografski in sektorski ravni: v prvih tednih zbiranja so bile Italija, Španija in Nemčija države z največjim številom dejavnosti in oseb, ki so predložile svoje prispevke. Zahvaljujoč prispevkom Komisije, partnerskih organizacij, članov okrogle mize na visoki ravni in drugih je lahko projekt z dogodki, pogovori in zagonskimi srečanji dosegel širše občinstvo.

Kar zadeva vlogo sodelujočih, je novi evropski Bauhaus seveda pritegnil **veliko zanimanje iz gradbenega sektorja** (arhitektov in inženirjev), predvsem zaradi izrecnega sklicevanja na arhitekturni svet, ki je del imena projekta. Vrsta tematskih dogodkov, načrtovanih neposredno s posebnimi skupinami organizacij in zanje, je omogočila, da so bili vključeni tudi nezastopani (ali manj zastopani) sektorji. To je skupaj z vključevanjem partnerjev z različnih področij izboljšalo raznolikost na sektorski ravni.

Kakšna je vaša vloga?

Največ prispevkov izhaja iz lokalne ravni.

4.3. Ugotovitve

Analiza ugotovitev temelji na podatkih, zbranih z zbiralnikom kratkih zgodb, zbiralnikom prispevkov v prosti obliki in zbranih pogovorov in dogodkov, ki jih je organizirala Evropska komisija in/ali v njih sodelovala.

Za odgovor na vprašanje, kaj ljudem pomenijo pojmi estetika, trajnostnost in socialna vključenost z vidika okolij ter bivanjskih oblik, je bilo treba objave ločiti od različnih razsežnosti.

Trajnostnost so povečini povezovali z „zelenimi“ vidiki, kot so krožno gospodarstvo, energijska učinkovitost in ponovna uporaba materialov. **Vključevanje** so povezovali z večjim namenjanjem pozornosti potrebam marginaliziranih ali ranljivih skupin, sodelovanjem vseh družbenih skupin pri sprejemanju odločitev, večjo cenovno in fizično dostopnostjo stanovanjskega fonda ter zblževanjem in povezovanjem ljudi. **Estetiko** običajno povezujejo s ponovnim odkrivanjem zgodovinske in arhitekturne dediščine, kraji, ki se zdijo znani ali so v ravnovesju z naravo, in kraji ali oblikami, ki spodbujajo ustvarjalnost in domišljijo ljudi.

„Zaupanje v novo pa ne sme pomeniti brezglavega hitenja v prihodnost brez upoštevanja korenin, temveč raziskovanje pozitivnega sovplivanja identitetne podstat države (njen genius loci) z jeziki, materiali ter tehničnimi in proizvodnimi metodami današnjega sveta.“

„Prebivalcev ne zanima le praktično zavedanje prenovitvenih del. Vpleteni so tudi čustveno in čutijo potrebo po poetičnem in čutnem odnosu do krajev, v katerih živijo v tem prehodnem času.“

(Spletno mesto novega evropskega Bauhausa, zbiralnik kratkih zgodb)

Večina tem je povezanih: dostop do zelenih površin lahko na primer tudi zblži ljudi; cenovno dostopne hiše in trg dela morata biti blizu drug drugemu, da se lahko oblikuje zdrav in delujoč

bivanjski ekosistem. Okolja na lokalni ravni ni mogoče izboljšati, če ne upoštevamo temeljnih lastnosti tega okolja.

5. Nastajajoče osi

S povezovanjem objav v sklope so nastale štiri temeljne osi, kot je pojasnjeno v tem sporočilu:

- Obujanje vezi z naravo
- povrnitev občutka skupnosti in pripadnosti,
- Prednostna obravnava krajev in ljudi, ki to najbolj potrebujejo
- potreba po dolgoročnem in celostnem (krožnem) razmišljanju v industrijskem ekosistemu, ki upošteva življenjske cikle.

5.1. Obujanje vezi z naravo

Osnovna potreba po obuditvi vezi in obnovitvi odnosa z naravo je težnja, ki se vedno znova pojavlja v objavah. Splošna tendenca je vrniti se k celostnemu razmišljanju, ki se življenjskega sloga in miselnosti, gospodarstva in družbe ter meja zmogljivosti planeta loteva z ekološko usmerjenim pristopom.

„Ljudje v mestnih središčih so že desetletja odtujeni od narave. Danes je potreba po odprtih zelenih površinah pomembnejša kot kdaj koli prej.“

„V naravi (vertikalno zelenje, zelene stavbe, zeleni trgi, zelenjavni vrtovi v mestih ... Zeleno ne sme več biti nekaj, kar najdemo zunaj mesta in se od mesta tako razlikuje, temveč eden njegovih glavnih materialov)“

„Cilj programa Barcelona Superblocks je narediti mesto bolj zdravo in bivanju prijazno, razdalje znotraj mest pa čim krajše. To je mogoče tako, da zdravje ljudi damo na prvo mesto, reorganiziramo mobilnost, povečamo njeno učinkovitost in varnost, hkrati pa spodbujamo aktivno in trajnostno mobilnost, pridobimo prostor za družbene odnose ter si prizadevamo za bolj zeleno in bolj naravno mesto z bogato biotsko raznovrstnostjo.“

„Moj predlog temelji na razvoju rednih izobraževalnih programov za šolarje, da bi jih že od zgodnjega otroštva vključili v razvoj in varovanje okolja.“

„Izumili nismo ničesar. Le vizijo naših prednikov uresničujemo, tako da spoštujemo naravo in ji omogočamo, da sobiva z nami.“

(Spletno mesto novega evropskega Bauhauusa, zbiralnik kratkih zgodb)

Prejetih je bilo več pozivov, ki opozarjajo, da grajenega in naravnega okolja ne bi smeli obravnavati ločeno, temveč kot medsebojno povezana dela istega ekosistema. V mestih bi morala biti narava neločljiv del mestnega okolja s posegi, ki obsegajo vse od manjših vrtov do večjih projektov, skupni cilj pa „vrniti naravo“ v mesto in pustiti naravi, da se razbohoti. Soočanje s problematiko propadajočih mestnih območij je ena od ponavljajočih se zamisli, zlasti tam, kjer obstaja možnost, da zapuščena območja spremenimo v visokokakovostna bivalna in aktivna območja, ki lahko pripomorejo k biotski raznovrstnosti in njenem obnavljanju.

S prostorskega vidika bi bilo treba pri urbanističnem načrtovanju hkrati nameniti enako pozornost več razsežnostim. Poleg obnavljanja biotske raznovrstnosti in habitatov je treba spremeniti še vzorce mobilnosti in preiti z vzorcev, v katerih prevladujejo avtomobili, na vzorce, v katerih prevladujeta hoja in povezana razporeditev, da bodo mesta bolj zdrava in prijazna za bivanje. Boljša kakovost zraka in vode zaradi obravnave netrajnostne rabe virov in ravnanja z odpadki bosta izboljšali tudi kakovost življenja in zdravje tako prebivalcev mest kot narave.

„Zeleni pas na trgu je bil sprejet kot začetek mestnega gozda, ki je izhodišče za razmislek o celotnem mestu kot mestnem ekosistemu.“

(Skanderbegov trg, Tirana, Albanija – spletno mesto novega evropskega Bauhauusa, zbiralnik kratkih zgodb)

Zunaj mestnega okolja najdemo izzive, s katerimi se soočajo številna podeželska območja, kot so izguba biotske raznovrstnosti, ranljivost okolja, izguba lokalnega znanja in opuščanje kmetij. V navedenih primerih se predlagane rešitve nanašajo predvsem na trajnostne prakse v turizmu, modele permakulture oziroma kmetijsko-gozdarske modele, pametne oziroma ekološke vasi, obnovitev biotske raznovrstnosti in vključevanje dinamike med podeželjem in mesti.

„Vzpostaviti želimo strategije trajnostnega načrtovanja, ki jih lahko lokalni in regionalni akterji v alpskih regijah uporabijo pri preoblikovanju nekdanjih industrijskih lokacij v dobro delovno in bivanjsko okolje. Pri tako kompleksni nalogi je treba upoštevati lokalne gospodarske, ekološke in družbene razmere, ki ji en sam strokovnjak ne bo kos.“

(Projekt preoblikovanja alpske industrijske krajine – spletno mesto novega evropskega Bauhausa, prispevek v prosti obliki)

5.2. Povrnitev občutka pripadnosti

Ključna tema, ki izhaja iz objav, je potreba po spodbujanju občutka pripadnosti in ponovnem odkrivanju duha kraja, s čimer ljudje znova navežejo stik s svojim življenjskim okoljem ter lokalno kulturo in zgodovino.

„Premalo ustvarjalnih kulturnih javnih prostorov. Prostorov, ki bodo povezovala umetnost in družbo. Prostorov za kulturno družbeno rast. Prostorov za javne razprave in pogovore. Prostorov za soustvarjanje in sodelovanje. Prostorov za razvoj znanja in spretnosti ter delavnice. Prostorov za popolno vključenost.“

„Obstaja jasna želja po življenju v skupnosti in sobivanju ter želja, biti del nečesa.“

„Za priseljence je pomembno, da znova najdejo družinsko razsežnost deljenja trenutkov z drugimi. Te priložnosti se običajno vrtijo okrog hrane in skupnih prostorov v skupnih bivališčih.“

„Kulturne dejavnosti bodo v pomoč pri oblikovanju skupnih zgodb in vrednot, povezanih s spoštovanjem okolja v skupnem prostoru kot forumu, v okviru katerega bi lahko novi kulturni pristopi pomagali reševati družbene težave in doseči blaginjo za vse. Vsi vemo, da kulturne dejavnosti podpirajo 4 osi trajnostnosti: gospodarski, socialni, okoljski in predvsem človeški kapital.“

„Kako zajeti bistvo skupnosti. Z zamislijo, ki temelji na načelih Bauhausa, ki so bila obnovljena in predrugačena za naš čas, je bil predlagan pilotni projekt, ki združuje raziskave in oblikovanje vizije s posvetovalnimi metodami, s čimer bi lahko skupnost sama oblikovala lastno edinstveno izkušnjo. S tem je cilj predloga pomagati razviti ustreznejšo in bolj smiselno arhitekturo in javni prostor, ki odražata in znova uvajata elemente, ki so v danem prostoru ali času priljubljeni in cenjeni ter opredeljujejo njuno identiteto.“

(Spletno mesto novega evropskega Bauhausa, zbiralnik kratkih zgodb)

Dober primer tega so pogovori med različnimi deležniki iz premogovniških regij v prehodu. Opozorili so na dejstvo, da se politike prehoda osredotočajo na trajnostnost, inovacije in ustvarjanje novih delovnih mest, vendar pogosto spregledajo razsežnost oblikovanja skupnosti, kulturne in arhitekturne dediščine ter smotra. Prehod se mora znova osredotočiti na potrebe skupnosti in njeno vizijo za preoblikovanje svoje okolice.

Še en pomemben izziv, ki so ga izrazili ljudje, je pomanjkanje kakovostnih okolij, v katerih bi se lahko srečevali, izmenjevali zamisli in se družili, kar negativno vpliva tako na družbeno enotnost kot na blaginjo posameznika. To na primer velja za nekdanja sovjetska okrožja in stavbe, saj se proces njihove prenovne ne bi smel osredotočati le na dejansko gradnjo ali obnovo, temveč tudi na iskanje novega občutka identitete in spodbujanje blaginje.

„Sovjetskim dvoriščem in soseskam je treba pridati človeški obraz. Trenutno ni pravih javnih prostorov, ki bi spodbudili sodelovanje v skupnosti, rekreacijske dejavnosti ali lokalna podjetja. Tega vprašanja se je treba lotiti z iskanjem inovativnega, izjemnega urbanističnega načrta, orodij in rešitev.

„Mestna območja in tipologije, ki so pogoste v mestnih središčih ali starih mestnih jedrih, se ne bodo nikoli prilagodili sovjetskim okrožjem, ker so bili zgrajeni povsem drugače. Zato moramo ta območja praktično predruščiti in ustvariti nova mestna območja, kjer bo bivanje skupnosti v užitek.“

(Spletno mesto novega evropskega Bauhausa, vstopna točka za prispevke v prosti obliki)

Kultura in umetnost imata ključno vlogo pri ponovnem povezovanju ljudi z značajem, zgodovino in tradicijami, ki okolju dajejo pečat, s katerim se razlikuje od drugih. Delujeta kot katalizatorja za povezovanje ljudi in zbliževanje družbe, saj omogočata izmenjavo različnih stališč in izkušenj, ter lahko pomagata oživiti soseske ali celo ozemlja.

Pomembno vlogo bi lahko imela razširitev pojma kulture in ohranjanje arhitekturne dediščine ter kulturnih znamenitosti, zlasti v okviru projektov sanacije in prenove. Uporaba lokalnega znanja in tehnik je način, s katerim se lahko ljudje znova povežejo z okolji, v katerih živijo, lahko pa tudi da gospodarstvu nov zagon.

Ljudje so izrazili tudi željo, da bi postali dejavni pri podpiranju lokalnega poslovnega ekosistema in decentralizacije več dobavnih verig, od proizvodnje živil do porazdeljene proizvodnje različnega blaga. Podpiranje „gospodarstva na doseg roke“ in modela „15-minutnega mesta“ (ali „zaokroženih skupnosti“) lahko na lokalni ravni ustvari več priložnosti, nastanejo pa lahko živahne skupnosti, v katerih ljudje živijo ter delajo in so vse potrebščine dosegljive vsem.

5.3. Prednostna obravnava krajev in ljudi, ki to najbolj potrebujejo

Opredeljene ključne razsežnosti na tem področju so:

- pomen enakopravnega sodelovanja državljanov pri sprejemanju odločitev in potreba po vključujočem pristopu, ki upošteva izkušnje in potrebe različnih skupin tako v javnem kot v zasebnem okviru.
- Potreba po povezovanju podeželskih območij z mesti ter po zmanjševanju digitalne vrzeli,
- reševanju vprašanja brezdomstva in boljši cenovni in fizični dostopnosti stanovanj za skupine, ki se soočajo z najtežjimi izzivi.

„Vendar (po načelih Bauhausa) hiša ni nič brez storitev, brez družbene povezanosti, skupnega in javnega prostora. Pri tem poudarek na stanovanjih pomeni skrb za samo jedro naše družbe: pomeni poskrbeti za ljudi, vse ljudi, ne glede na barvo kože, od kod prihajajo, spol ali vero, v katero verjamejo, in ali so domačini oziroma prišleki.“

„Vključevanje – beseda, ki ima en pomen, a na tisoče načinov, kako ljudi resnično vključiti v našo družbo. Osebe z okvaro vida, sluha ali gibalno okvaro v sedanosti niso v celoti vključene.“

„Majhna mesta in vasi, ki niso prenesle gospodarskih sprememb, so gledale, kako jih mlajše generacije zapuščajo, kako so starejši prebivalci vedno bolj prepuščeni sami sebi, okolje, ki so ga zgradili, pa vse bolj zapuščeno.“

„V Evropi je veliko občin in majhnih središč podeželskega prebivalstva, ki propadajo in izginjajo. Vendar imajo številna med njimi velik potencial, saj združujejo bistvo zgodovinske, kulturne, dediščinske in naravne pristnosti.“

„Invalidi se soočajo z močno samoizolacijo, ki je posledica: odnosa ljudi okrog njih (subjektivni dejavnik, povezan s predsodki) in nedostopnega grajenega okolja (objektivni dejavnik, ki neposredno vpliva na mobilnost). Ta pojav je prisoten že v otroštvu, na igriščih, ki so kraj, v katerem otroci oblikujejo svojo samopodobo in se začnejo zavedati razlik med sabo.“

„Zlasti mladi in starejši so izključeni iz trenutne [stanovanjske] ponudbe. Mladi predvsem zaradi svojega dohodka, starejši pa zaradi vrste dejavnikov (dostopnosti, oddaljenosti od mestnega središča, osamljenosti, potreb).“

(Spletno mesto novega evropskega Bauhauusa, zbiralnik kratkih zgodb)

Za krepitev socialne vključenosti je treba obravnavati potrebe marginaliziranih ali ranljivih skupin, kot so starejši, invalidi ali priseljenci, ter vsem zagotoviti enakopraven dostop do storitev, zelenih površin in digitalnih orodij. V zvezi s to temo so v mnogih objavah opisani kot dober instrument za opolnomočenje ljudi in demokratizacijo sodelovanja pri sprejemanju odločitev.

Mnoga podeželska območja pesti odseljevanje, kar vodi v gospodarsko in/ali družbeno prikrajšanost ter degradacijo naravnega in grajenega okolja. Podeželska območja pogosto pesti tudi pomanjkanje (fizičnih in digitalnih) povezav, s tem pa pomanjkanje priložnosti v smislu delovnih mest ali potenciala za inovacije. Odpravljanje težav v zvezi s povezljivostjo in dostopnostjo kot način za izboljšanje socialne vključenosti velja tudi za mestna območja, v katerih so nekatere soseske fizično in/ali socialno ločene, zaradi česar se soočajo z marginalizacijo in neenakopravnim dostopom do storitev. V mestnih območjih ima problematika „krčenja“ mest tudi negativne gospodarske, družbene in infrastrukturne posledice, ki zahtevajo dolgoročno strategijo.

Precejšnje število objav in pogovorov potrjuje, da se ne smemo osredotočati le na stanovanja in grajeno okolje, temveč tudi na izboljšanje dostopa do storitev in infrastrukture.

5.4. Potreba po dolgoročnem in celostnem razmišljanju v industrijskem ekosistemu, ki temelji na življenjskih ciklih

Nujno je treba obravnavati netrajnostno rabo virov in odpadkov v različnih industrijskih panogah (kot so gradbeništvo, moda, proizvodnja).

„Medtem ko smo z Bauhausom začeli razpravo o našem razmišljanju o stavbah in njihovi realizaciji, je treba v okviru novega razmisliti o tem, kako proces gradnje obremenjuje ekosisteme, katerih del smo.“

„Uporaba suhe pozejdne za toplotno izolacijo nas opominja, da ne živimo v hiši, temveč v ekosistemu.“

„Podatki o življenjskem krogu in predpisi kot izhodišče za trajnostno industrijo – primer je les.“

*„Predlagamo uvedbo micelija (*pleurotus spp.*) in odpadkov kot kompozitnega materiala, ki bi nadomestil trenutne zelo strupene gradbene materiale.“*

„Recikliranje z dodajanjem vrednosti bi lahko zmanjšalo odvisnost od uvoza in pomagalo ustvariti delovna mesta v lokalnih proizvodnih obratih.“

„Pristop arhitektov k pohištenim projektom za nove hiše bi moral biti bolj prebojen in ustvarjalen ter vključevati sestavljanje in kombiniranje obnovljenih pohištenih elementov.“

V gradbeni industriji je glavno sporočilo izogniti se rušenju in namesto tega sanirati ter znova uporabiti stare stavbe na prilagodljiv način.

Naravne rešitve in materiali so bistveni za nov način razmišljanja v industrijskih ekosistemih. Rešitve, ki jih navdihuje naravni svet, lahko pripomorejo k bolj celostnemu in krožnemu pristopu. Stavbe in industrijske procese je treba obravnavati kot del naravnega ekosistema. Primere krožnih praks, recikliranje z dodajanjem vrednosti, izogibanje ustvarjanju odpadkov in ponovno uporabo različnih vrst odpadkov je mogoče prenesti in nadgraditi.

V zvezi z obnovo mest ali sanacijo stanovanjskih objektov je treba za celosten in dolgoročen pristop upoštevati več ključnih elementov.

„Eden največjih izzivov v Flandriji in Evropi je obnova obstoječih stavb v mestih. Za Belgijo je značilno veliko število zasebnih lastnikov. Zato je težko najti rešitve za obnovo in prenovo obstoječih stavb v sodelovanju z zasebnimi lastniki. Kako lahko to spodbudimo s tem, da tem zasebnim lastnikom omogočimo, da so vključeni, sodelujejo in najdejo načine za prenovo? Kako lahko prilagodimo sistem ob upoštevanju belgijskih posebnosti?“

(Spletno mesto novega evropskega Bauhausa, vstopna točka za prispevke v prosti obliki)

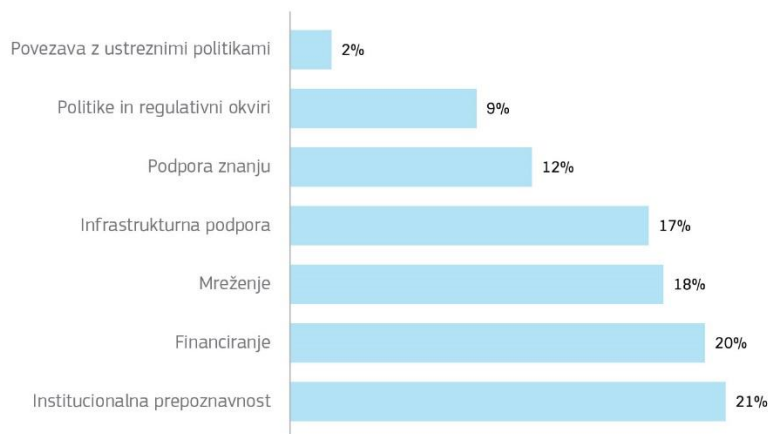
Nove tehnike in materiali bi lahko ponudili rešitve za dolgoročno perspektivo v gradbenem sektorju. Uporaba recikliranih materialov z dodano vrednostjo ali odpadkov po rušenju ter materialov na biološki osnovi za sanacijo v smislu ojačitve konstrukcijske trdnosti ali izboljšanja toplotne izolacije starih stavb. Poleg naravnih in krožnih rešitev imajo lahko pomembno vlogo tudi druge tehnologije in inovacije. Na primer rekuperacija toplote in energija iz obnovljivih virov, 3D-tiskanje, orodja za zbiranje in izmenjavo podatkov za večjo energijsko učinkovitost, poraba vode in ravnanje z odpadki. Digitalna orodja so lahko učinkovita pri zaobjemanju „življenja“ skupnosti ter spodbujanju sodelovanja in vključevanja skupnosti pri razvoju mest ali pa dajejo pomembne informacije o potrebah prebivalcev v zvezi z njihovimi življenjskimi okolji.

Zaradi preobrazbe nekaterih gospodarskih sektorjev je potrebno boljše usposabljanje in preusposabljanje delovne sile, da bo mogoče upoštevati življenjski krog v vseh razsežnostih in procesih industrijskega ekosistema. Izvesti bi bilo treba ponovno oceno in več raziskav o stroških netrajnostnih praks, da bo mogoče določiti prednostne naloge in preusmeriti najbolj škodljive cikle.

Upoštevanje življenjskega kroga je treba uporabiti na vseh ravneh: na ravni sosesk z obdelavo in ponovno uporabo lokalnih materialov, kot je predelava zavrženih materialov v mestno pohištvo ali skupne prostore, ali na nacionalni oziroma mednarodni ravni z uvedbo sprememb v vrednostni verigi ključnih industrijskih panog.

6. Zamisli za ukrepanje

Sodelujoči so poudarili različne potrebe za prehod in izvajanje novega evropskega Bauhausa. To vključuje financiranje, mreženje in boljšo vidnost obetavnih projektov in izdelkov:

poleg te horizontalne navedbe je bilo iz prispevkov mogoče razbrati nekatera jasna priporočila za ukrepe.

6.1. Pomen manjših posegov

V okviru novega evropskega Bauhausa bi bilo treba posebno pozornost nameniti ukrepom in spremembam na ravni ulic in sosesk, saj lahko tudi manjši ukrepi veliko spremenijo. Poleg tega so sosedje strokovnjaki v svojih soseskah. Uspešni manjši projekti prav tako znižujejo prag za spremembe: majhne pobude že obstajajo in jih je treba zgolj okrepiti. Pogosto jim je zaradi zasnove razpisov otežena oddaja vloge za sredstva EU.

6.2. Delo na več ravneh hkrati

Vse bolj se zavedamo, da ukrepi, sprejeti v Evropi, vplivajo na preostali svet in obratno. Zavedamo se tudi medsebojne povezanosti manjših in večjih ravni ter možnosti za delo po istih načelih v različnih strukturah. Zato pričakujemo, da bosta pogovor in sodelovanje v okviru novega evropskega Bauhausa postala globalna, v nekaterih prispevkih pa so bile predstavljene konkretne zamisli na tem področju.

6.3. Delo z naddisciplinarnostjo za celosten pristop

Da bo preobrazba okolij smotrna, je treba vključiti ne le veliko različnih kompetenc in znanja, temveč jih obenem uporabiti pri naddisciplinarnih dialogih in raziskovanju. Pogosto so omenjeni večdisciplinarni načini dela, toda številne zgodbe presegajo koncept med- ali večdisciplinarnosti. Zanje je resnična inovativnost združevanje in prejemanje pomoči v obliki znanja, ki jo nudijo strokovnjaki in nestrokovnjaki, pri čemer so dejanja in razmišljanja enako pomembna. V idealnem primeru to sovпада z delom v varnih okoljih, ki temelji na medsebojnem zaupanju in sodelovanju.

6.4. Participativni pristop kot izhodišče

Uspešno vključujoče snovanje in urbanistično načrtovanje se morata začeti tako, da k pogovoru povabimo vse ljudi. Sodelujoči so vse prevečkrat zapisali, da je participativni proces v tem okviru delen ali celo simboličen. Skrb za to, da proces vodijo ljudje, ki bodo imeli koristi od njegove zasnove, je ključnega pomena pri zagotavljanju, da rešitve kar najbolj ustrezajo potrebam in okolju, za katero je predvideno ukrepanje. Med orodji za izboljšanje sodelovanja sodelujoči pogosto omenjajo množično financiranje in druge možnosti sodelovalnega financiranja za državljane.

6.5. Inovacije, ki presegajo spodbujanje novih tehnologij

Potrebna je nova paradigma inovacij, da bo mogoče preseči strogo tehnološke modele ter doseči sožitje med tehnologijo in družbo. Tehnološke inovacije lahko veliko pripomorejo k prizadevanjem v okviru novega evropskega Bauhausa, od pametne uporabe digitalnih orodij do novih materialov. Vendar učinek inovacij ne izhaja nujno iz novosti ali same tehnologije: izziv za inovacije bi lahko

nastal na primer z novimi industrijskimi metodami, ki zmanjšujejo stroške in omogočajo cenovno dostopnejše rešitve, ali s prepletanjem nove tehnologije ter tradicionalnih obrtnih in lokalnih rešitev, ki bi ustrezale posebnim okoliščinam ali estetskim izbiram. Področje „umetnosti in znanosti“ se prav tako omenja kot obetavna os za spodbujanje širšega pristopa k inovacijam.

6.6. Med preteklostjo in sedanostjo

Priznavanje in razumevanje pomena dediščine, lokalnega znanja in tradicij ter njihove vloge pri oblikovanju trajnostne prihodnosti. Potreba po ponovni oceni praks, ki niso primerne za sedanje družbene in okoljske izzive, ob upoštevanju starih oblik znanja, ki bi lahko pomagale oblikovati nove usmeritve v prihodnost.

6.7. Nove oblike financiranja

Tudi rešitve za financiranje so lahko inovativne. Nova javno-zasebna partnerstva, drugačno upravljanje projektov, nove priložnosti, ki bodo državljanom in manjšim podjetjem omogočile večjo vključenost.

7. VII. Zaključek in naslednji koraki

Faza sooblikovanja je bila prvi pomemben korak k pobudi novega evropskega Bauhauusa. Oblikovala je njegovo identiteto, tako z vidika procesov kot z vidika vsebine.

V naslednjih fazah se bo novi evropski Bauhaus nadaljeval s participativnim pristopom in si še naprej prizadeval za poglobitev osi, ki izhajajo iz faze sooblikovanja. Prav tako se bodo okrepila prizadevanja, da bi dosegli širši krog ljudi in še bolj vključujoč pristop.

Orodja, ki so bila uporabljena za zbiranje izkušenj in vizij, so bila primerna glede na omejitve, ki jih je povzročila pandemija. Vendar digitalna orodja nekaterim skupinam ali ljudem ne omogočajo, da bi delili svoje mnenje. Naslednje faze bi morale omogočiti različna okolja in pogoje, ki bodo omogočali delo z ljudmi na terenu.

Skupnost partnerjev bo rasla in postala bolj raznolika, posebno pozornost pa bi bilo treba nameniti partnerjem zunaj Evrope, da bi oblikovali in okrepili globalno razsežnost pobude. Poleg tega bo politične akterje in industrijske panoge tesneje vključila kot ključne akterje pri omogočanju preoblikovanja industrijskega ekosistema.

Zahvala

Iskreno se zahvaljujemo vsem posameznikom in organizacijam, ki so si vzeli čas za poročila, mnenja in izmenjavo strokovnega znanja ter organizacijo pogovorov in sodelovanje v njih. Ta pobuda je plod našega skupnega dela.

Sodelujoči

Stran 3

- Lupina indijskega brodnika © Adobe Stock – Dean Pennala
- Tekstura zelenega lista © Adobe Stock – Vera Kuttelvaserova
- Ljudje, ki počivajo na travi v parku, posnetek od zgoraj © Adobe Stock – Watman

Stran 8

- <https://www.nordicbauhaus.eu/digital-bauhaus#/page=1>
- <https://www.up.pt/neb-goes-south/>

- <https://bauhaus-mar.pt/en/conference/>
- <https://www.janvaneyck.nl/news/het-nieuwe-bauhaus>
- <https://www.activehouse.info/wp-content/uploads/2021/02/Active-House-Newsletter-February-2021.pdf>
- <https://www.daysoforis.com/en/homepage-spring-en/>
- <https://centrumdesignu.gdynia.pl/>
- <https://www.arcticdesignweek.fi/en/>
- https://europa.eu/new-european-bauhaus/events/bauhaus-north-rhine-westphalia-focus-europe_en
- <https://wood4bauhaus.eu/>
- <https://www.dcci.ie/consumers/blog/new-european-bauhaus>
- <https://www.uni-weimar.de/en/media/news/news/titel/open-call-for-a-new-european-bauhaus-weimar-2/>
- <https://triennale.org/bauhaus>

Stran 15

- Wunderbugs / © Francesco Lipari
- Šola v hiši na drevesu / © Valentino Gareri
- The Arch / © O.S.T. & Constructlab
- Protegemos las escuelas © mestni svet Barcelone
- Palaluxottica / © Simone Bossi
- Ulični karneval v Clonakiltyju / © svet okrožja Cork
- Enota UMAR / © Empa - švicarski zvezni laboratoriji za znanost in tehnologijo materialov
- Ljuba in Drago / © Ksenja Perko
- Deževni vrtovi v Rundelsgatanu v Vellingu / © Vir: edge
- Gyermely / © Balázs Danyi
- © pobuda za najbolj zeleno mesto na Irskem
- Hiša Blivande / © Ketter Raudmets
- Dvorišče / © CC BY-NC-SA In My Backyard - rioneiva.com/nomeuquintal
- Učenci programa Sustainable Dream City / © Navet Science Center
- Projekt Reinkarnacija © Akna Márquez
- Proto-Habitat / © Flavien Menu
- 3D-tiskana hiša / © Vir: Prvok
- Delavnica v Salaku / © Keliaujančios dirbtuvės
- Housing solution / © A. De Smet, B. Pak & Y. Schoonjans (KU Leuven Faculty of Architecture), G. Bruyneel & T. Van Heesvelde (Samenlevinsopbouw Brussel), B. Van Hoecke (CAW Brussel)
- Projekthaus Potsdam / © Natalia Irina Roman
- Skupina, ki uporablja orodja / © Dan Lockton
- Posnetek z delavnice „Bag from banner recovery“ leta 2019 / © Open Design School
- Dom za brezdomce © xystudio
- Holmes Road Studios © Peter Barber Architects
- © De Ceutel
- Domo - izobraževanje na področju trajnostne arhitekture in srednja šola © Dolores Victoria
- Solna hiša (The Salt House) © R. Hofmanis